

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - V.Z.W Hollebeke-Voormezele te
HOLLEBEKE**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 115402

Instelling Vrije Basisschool - V.Z.W Hollebeke-Voormezele

Directeur Reginald VANDEVIVERE

Adres Neerwaastenstraat 3 - 8902 HOLLEBEKE

Telefoon 057-20.76.72

Fax 057-20.76.72

E-mail directie@gvbdeschatkist.be

Website <http://www.gvbdeschatkist.be>

Bestuur van de instelling VZW Vrije Basisschool Hollebeke

Adres Neerwaastenstraat 3 - 8902 HOLLEBEKE

Scholengemeenschap Ieper-Rand-Heuvelland

Adres Bollemeersstraat 12 - 8906 ELVERDINGE

CLB Vrij CLB Ieper

Adres Bukkersstraat 38 - 8900 IEPER

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14-03-2016, 15-03-2016, 17-03-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17-03-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 19-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Ann BRYN

Teamleden Peter DE CLERCK, Francis VANDENBROUCKE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	8
3.1.1.4 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij en Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	8
3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij	14
3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	15
3.1.1.8 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Leerbegeleiding	19
4.2 Onderwijsorganisatie	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de vrije basisschool te Hollebeke en Voormezele, beide deelgemeenten van Ieper. De school bestaat uit twee landelijk gelegen vestigingsplaatsen die meer dan tien jaar geleden fuseerden. De adjunct-directeur en de directeur hebben in de feiten elk de leiding over één vestigingsplaats. Beide vestigingen hebben een kleuter- en een lagere afdeling met combinatiegroepen. Het team is vrij stabiel en bestaat uit een mix van jonge en meer ervaren leerkrachten. In de vestigingsplaats Hollebeke zijn vooral door de nabijheid van de taalgrens, een vierde tot een derde van de leerlingen anderstalig, voornamelijk Franstalig.

De leergebieden die in de focus van deze doorlichting stonden zijn mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en Nederlands, zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit van de onderwijsorganisatie, van de leerbegeleiding en van aspecten van het algemeen beleid. Tenslotte onderzocht ze een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De hoopvolle verwachtingen bij de vorige doorlichting inzake de groei naar pedagogisch-didactische eenheid, wederzijdse inspiratie en gezamenlijke doelgerichtheid na de fusie, blijken niet ingelost te zijn. Recente keuzes van verschillende onderwijsleerpakketten en prioritaire werkpunten wijzen zelfs op het tegendeel. De vestigingsplaatsen varen elk een eigen koers.

De visieontwikkeling op team- en subteamniveau is beperkt. Het team vertoont weinig gezamenlijke doelgerichtheid op basis van actuele onderwijsinzichten of vastgestelde noden.

De overwegend positieve outcomes stellen het beleid gerust. De reflex om de verschillende outputdata aan te wenden om de onderwijskwaliteit te onderzoeken en te verbeteren, heeft nog ruime groeikansen.

In de kleuterafdeling voldoen de onderzochte leergebieden. Het team hanteert het plannings- en ordeningskader van de koepel en verwijst ook naar leerplandoelen. Het initiatief om gericht woordenschatonderwijs te geven is positief, maar verdere, bindende afspraken voor de keuze van de woorden, de inoefening en evaluatie ervan ontbreken vooralsnog. Activiteiten zoals vertellen en voorlezen komen veelvuldig voor en bevorderen de talige ontwikkeling van de kleuters. De meeste kleuteronderwijzers maken werk van toontafels en de verrijking van speelleerhoeken, hoewel de mate van talige verrijking sterk verschilt van groep tot groep. De samenhang met het aanbod voor 'mens en maatschappij' en 'wetenschap en techniek' is groot en dat versterkt de performantie ervan. De themakeuze is veeleer traditioneel. De kleuteronderwijzers observeren hun kleuters gericht op verschillende vaardigheden en ze hanteren enkele genormeerde tests. Zo hebben zij een zicht op de ontwikkeling van hun kleuters. Dit leidt vooral tot een hulpverlening op korte termijn. Doelgerichte en planmatige interventies op langere termijn zijn geen verworvenheid.

Ook in de lagere afdeling voldoen de onderzochte leergebieden. Voor het onderwijs in Nederlands steunt het schoolteam vooral op onderwijsleerpakketten. Leesplezier is een belangrijk actiepoint. Aantrekkelijke leeshoeken of klasbibliotheken, meer leestijd en verschillende activiteiten ondersteunen dit. Er gaat veel onderwijstijd naar technisch-cognitieve vaardigheden zoals spelling. De evaluatie van de communicatieve vaardigheden is nog een heikel punt. De zorgwerking richt zich vooral op momentane hulpverlening, en minder op onderliggende oorzaken en hiaten. Ook voor het onderwijs in 'mens en maatschappij' en 'wetenschap en techniek' en de evaluatie ervan steunen de onderwijzers op onderwijsleerpakketten. Zij vullen dit aan met onder meer leeruitstappen en een meerdaagse extra-murosactiviteit en ze integreren geregeld de actualiteit en de plaatselijke omgeving.

De leerbegeleiding heeft nog groeikansen. De onderwijzers maken weinig gebruik van de differentiatie- en remediërmogelijkheden die de onderwijsleerpakketten hen bieden. Ze geven wel extra instructie, maar van een systematische, doelgerichte differentiatie en remediëring is geen sprake. De hulpverlening is bijna uitsluitend gericht op de korte termijn.

Door de kleinschaligheid van de vestigingsplaatsen is het onmogelijk om jaarklassen te organiseren, maar het beleid streeft toch in zekere mate naar aparte leerjaren. Prioritair kiest de school voor de splitsing van de eerste graad en van Frans in de derde graad. Ook de groepsgrootte speelt in enige mate een rol bij de splitsing van groepen. Ook voor andere domeinen in andere en kleinere groepen splitst de school de groepen op in leerjaren. De motieven voor deze ontubbeling zijn niet altijd duidelijk. In de vestiging Voormezele ziet het beleid zich genooddaakt om tijdens bepaalde namiddagen twee in plaats van drie combinatiegroepen te organiseren.

Vooraf het streven naar de splitsing van graadklassen leidt tot een veeleer ondoorzichtige organisatie waarbij onderwijzers heel uiteenlopende opdrachten hebben en leerlingen verschillende leerkrachten. Of de gekozen opties de leerlingen en leerkrachten optimaal ondersteunen is onzeker.

Het schoolteam respecteert de overige erkenningsvoorwaarden en de geselecteerde regelgeving. Dit onderzoek resulteert in een gunstig advies. Ook het onderzoek naar de bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat er voldoende systematiek is in het opsporen en beheersen van tekorten. De onderwijsinspectie besluit dit onderzoek eveneens met een gunstig advies.

De onderwijsinspectie sluit deze doorlichting af met een gunstig advies voor zowel de kleuter- als de lagere afdeling. De onderwijsinspectie vertrouwt er op dat het schoolteam werk maakt van de school- en onderwijsontwikkeling in het kader van de interne kwaliteitszorg. Ze wenst het team daarbij alle succes.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen Nederlands in voldoende mate na. Het team heeft afspraken voor een doelgericht, volledig en gegradeerd aanbod. Kleuteronderwijzers zetten in op talige ontwikkeling en ontluikende geletterdheid. De verschillende domeinen komen vrij evenwichtig aan bod. Vooral via observaties volgen de kleuteronderwijzers de talige ontwikkeling van de kleuters op.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen mens en maatschappij in voldoende mate na. Het team heeft afspraken voor een doelgericht, volledig en gegradeerd aanbod. Heel wat aspecten van mens en maatschappij zijn geïntegreerd in het thematisch aanbod. Daarnaast ondersteunen extra afspraken onder meer de gradatie en samenhang in kalenders.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen wetenschap en techniek in voldoende mate na. Het team heeft afspraken voor een doelgericht, volledig en gegradeerd aanbod. Het domein natuur komt uitgebreid aan bod, waarbij de schoolomgeving goed benut wordt. De kleuters krijgen kansen tot onderzoeken en experimenteren.

3.1.1.4 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij en Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Curriculum	De kleuteronderwijzers plannen een thematisch onderwijsaanbod waarbij ze op
Onderwijsaanbod	een vrij evenwichtige en geïntegreerde wijze de verschillende
<i>Referentiekader</i>	ontwikkelingsdomeinen opnemen. Het team hanteert het plannings- en
<i>Planning</i>	orderingskader van de koepel en selecteert bij zijn activiteiten ook
<i>Evenwichtig en volledig</i>	leerplandoelen. Kleuteronderwijzers bewaken hun aanbod op het niveau van
<i>Samenhang</i>	de leerplandoelen. Aanvullende fiches geven een doelgerichte invulling aan
<i>Brede harmonische vorming</i>	diverse rituelen en speelleerhoeken.

De kleuteronderwijzers maken op informele wijze afspraken over inhouden van een aantal gemeenschappelijke, kalendergebonden thema's. In beide vestigingsplaatsen kiezen ze voor (verschillend) ondersteuningsmateriaal voor de taalontwikkeling van de kleuters. Onder meer omdat niet formeel vastgelegd is hoe de teamleden dit materiaal dienen aan te wenden, stelt de onderwijsinspectie belangrijke verschillen in de implementatie ervan vast. Daardoor laat het team kansen liggen voor onder meer een sterk woordenschatbeleid. Niettemin verrijken verschillende kleuteronderwijzers hun aanbod op doordachte wijze op basis van dit pakket.

Er zijn verschillende activiteiten die het fonologisch en fonemisch bewustzijn bevorderen. Deze aspecten krijgen op een speelse manier ruime kansen in betekenisvolle activiteiten.

De kleuteronderwijzers stimuleren de ontluikende geletterdheid vooral tijdens het vertellen en voorlezen. Tijdens de voorleesweek betrekken ze hierbij onder meer de oudste leerlingen van de lagere afdeling. Zo krijgen kleuters kansen om de relatie tussen de gesproken en geschreven taal te ontdekken. Ook een verteltheater en digitale, interactieve prentenboeken dragen bij tot een gevarieerde, talige speelleeromgeving. De oudste kleuters krijgen kansen om letters of woorden te overtrekken, te kleuren of te stempelen. Ook visuele boodschappen in een pictografisch schrift stimuleren de ontluikende geletterdheid van kleuters.

Het leerplan taalbeschouwing is minder geïntegreerd in het thema-aanbod, maar vooral in de groepen met anderstalige leerlingen zijn er geregeld spontane taalbeschouwelijke momenten.

De themakeuze is veeleer traditioneel, maar de thema's sluiten toch voldoende aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters.

De thematische benadering bevordert de horizontale samenhang.

Verschillende afspraken bevorderen een verticale samenhang binnen de kleuterafdelingen. Kalenders, pictogrammen en symbolen vertonen gradatie. Er zijn enkele afspraken met het eerste leerjaar om een vlotte overgang te faciliteren.

Onder meer door leerwandelingen, maar ook door materialen, foto's en filmpjes streven de kleuteronderwijzers naar werkelijkheidsgericht onderwijs. In verschillende klassen maken toontafels en hoekenverrijking het thema levendiger, nodigen uit tot exploratie en tot talige interactie. In enkele groepen zijn hiertoe nog groeikansen.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i>	De kleuterafdeling beschikt over voldoende spel- en ontwikkelingsmaterialen. De kleuteronderwijzers streven naar verrijking van enkele speelleerhoeken met het oog op het lopende thema. De talige verrijking van speelleerhoeken vertoont grote verschillen tussen de klassen. Het boekenaanbod houdt grotendeels verband met het lopende thema. De meeste kleuteronderwijzers doen daartoe een beroep op de openbare bibliotheek. Toch kunnen sommige boekenhoeken gevarieerder en rijker gestoffeerd worden. Foto- en zelfgemaakte boeken, die de betrokkenheid en de talige interactie stimuleren, komen weinig voor. Over de inrichting van en het aanbod in de schrijfhoeken bij de oudste kleuters zijn geen afspraken. Ze vertonen grote verschillen. Kleuteronderwijzers wenden de computer onder meer aan voor het bekijken en beluisteren van digitale boeken of voor de verlevendiging van het thema.
Materieel beheer Infrastructuur	De meeste kleuterklassen ogen aantrekkelijk. De school investeerde in verfraaiingswerken, meubilair en diverse materialen.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i>	De kleuteronderwijzers observeren hun kleuters geregeld en screenen diverse vaardigheden. Daardoor hebben ze een vrij duidelijk beeld van de ontwikkeling van de kleuters. Op vaste tijdstippen vullen ze het kindvolgsysteem aan op basis van hun observaties. Het kindvolgsysteem bevat enkele indicatoren van de taalontwikkeling van de kleuters. Van hun ontwikkeling inzake 'mens en maatschappij' en 'wetenschap en techniek' zijn er weinig tot geen gegevens. De schoolrijpheid en de taalontwikkeling van de oudste kleuters worden onderzocht met genormeerde tests.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i> <i>Evenwichtig en volledig</i>	De kleuteronderwijzers informeren de ouders na elk thema over de aangeboden activiteiten. Geregeld geven zij daarbij ook feedback over de betrokkenheid en prestaties van de kleuter. Enkele malen per schooljaar is een individueel oudercontact voorzien. In het begin van het schooljaar verduidelijken de kleuteronderwijzers de klaswerking en maken ze kennis met de ouders. De ouders krijgen geregeld informatie over interventies door de zorgleerkracht.

Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	In de combinatieklassen bieden de kleuteronderwijzers geregeld gedifferentieerde activiteiten aan, aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Een stagnerende of vertraagde ontwikkeling van de kleuters is het voorwerp van overleg met de zorgcoördinator/SES- en zorgleerkracht. Diagnostische observaties zijn niet gebruikelijk. Kleuteronderwijzers doen inspanningen om remediërende activiteiten voor deze kleuters te organiseren. Deze interventies zijn vooral gericht op een momentane begeleiding. Het is nog geen gewoonte om een handelingsgerichte planning op te zetten met concrete doelen op middellange termijn, met gerichte activiteiten en een doelgerichte evaluatie. Daardoor kan de hulpverlening minder effectief zijn. Reteaching gebeurt geregeld voor taalzwakke, taalarme of anderstalige kleuters. Preteaching is veel minder ingeburgerd. Al te vaak wordt de zorgleerkracht ingeschakeld voor momentane remediëringsactiviteiten waarvan de effectiviteit op langere termijn twijfelachtig is. Dat zowel basis- als verhoogde zorg in grote mate door de kleuteronderwijzers opgenomen kunnen worden, is niet uitgeklaard. Ook multidisciplinair overleg (MDO) leidt meestal niet tot een schoolinterne, planmatige en doelgerichte hulpverlening (verhoogde zorg) maar veeleer naar uitbreiding van zorg met de inschakeling van externen. De ouders worden hierover geïnformeerd en bij de hulpverlening betrokken.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i>	Taalvaardigheidsonderwijs was al onderwerp van professionalisering van het team, maar heeft niet geleid tot een schoolvisie en doelgerichte afspraken. Dat is bijvoorbeeld het geval voor gericht woordenschatonderwijs, de talige verrijking van speelleerhoeken of het onderwijs in Nederlands aan anderstaligen. Nochtans tonen verschillende initiatieven de vernieuwingsbereidheid van de kleuteronderwijzers aan.
Inbreuk(en) op regelgeving	De school stimuleert de ouders om hun kleuter te abonneren op een educatief tijdschrift. Dat wordt aangewend voor speelleeractiviteiten in de klas. Het decreet basisonderwijs, art 47 stelt dat dit niet toegelaten is: "scholen kunnen geen kosten aan ouders doorrekenen voor materialen die ze aanwenden om de ontwikkelingsdoelen na te streven". Hoewel de school de ouders niet verplicht tot abonnering blijft de decretale regel geldig.

3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling streeft de eindtermen Nederlands in voldoende mate na. De onderwijzers hebben afspraken voor een volledig en gegradueerd onderwijsaanbod. De lagere afdeling zet in op leesplezier met het oog op een betere leesvaardigheid.

Curriculum	De gekozen onderwijsleerpakketten vormen het voornaamste referentiekader voor het plannen en bewaken van het onderwijsaanbod.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	Omwille van tegenvallende leesresultaten en de vaststelling dat leerlingen almaar minder lezen, zet de lagere afdeling in op leesplezier. Verschillende onderwijzers voorzien leestijd in de klas en/of doen inspanningen om een aantrekkelijke leeshoek/klasbieb te creëren. De onderwijzers bieden, in samenwerking met de openbare bibliotheek, voldoende kwaliteitsvolle boeken aan. Ze stimuleren ook het lezen thuis. Acties zoals de poëzieweek, de voorleesweek en de jeugdboekenweek krijgen een behoorlijke invulling. Verschillende teamleden gewagen van positieve effecten op de leesmotivatie van leerlingen.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	Het aanvankelijk en voortgezet technisch leesonderwijs daarentegen heeft nog groeikansen, zowel in intensiteit als in aanpak. De voortgang van heel wat leerlingen is trager dan wat wenselijk is. Leesinstructie komt in de midden- en bovenbouw nog nauwelijks voor, ook niet voor zwakke lezers. Teamleden hebben vaak lage verwachtingen van deze leerlingen en/of vertrouwen te sterk op externe hulpverleners of ouders.
<i>Samenhang</i>	Er blijkt veel meer onderwijstijd te gaan naar de technische aspecten van Nederlands dan naar de communicatieve. Voor schrijven is dat het opvallendst: spelling krijgt veel meer aandacht dan functionele en creatieve schrijfpodochten. Mede door het selecteren van bepaalde opdrachten en lessen voldoet het aanbod van creatief schrijven nauwelijks om de noodzakelijke schrijfvaardigheid te ontwikkelen.
<i>Brede harmonische vorming</i>	Heuristieken ondersteunen de leerlingen bij het spellen. Die zijn in de meeste klassen geafficheerd. In de vestigingsplaats Voormezele voegt het team extra woordpakketten toe aan het spellingaanbod van het onderwijsleerpakket. Deze woordpakketten hebben weinig linken met het reguliere aanbod. De leerlingen dienen de spelling van deze woorden zowat uitsluitend thuis te oefenen. Ondanks het grote aandeel onderwijstijd voor spelling is de voortgang van veel leerlingen vertraagd en excelleren bijzonder weinig leerlingen. Dit was nog geen aanleiding van reflectie, een kritisch onderzoek van het spellingonderwijs of professionalisering inzake effectief spellingonderwijs.
<i>Actief leren</i>	Doelgericht spreek- en luisteronderwijs krijgt minder aandacht. Wekelijkse onthaalgesprekken krijgen veelal dezelfde invulling met dezelfde doelen. Werken en groeperingsvormen met het oog op een maximale participatie van alle leerlingen, zijn daarbij niet ingeburgerd. Het inzicht dat betere spreekvaardigheden en woordenschatkennis de andere taalvaardigheden ondersteunen en versterken, is onvoldoende verworven.

Voor taalbeschouwing en interculturele gerichtheid vertrouwen de onderwijzers op hun onderwijsleerpakket. In elke groep is er aandacht voor strategische vaardigheden, maar de intensiteit van de functionele aanwending ervan verschilt sterk. Er zijn hierover weinig afspraken.

Verschillende onderwijzers hanteren werkvormen zoals hoeken- en contractwerk. Zij bepalen grotendeels individueel of en in welke mate zij daarbij oog hebben voor differentiatie en remediëring, voor extra instructie, voor groepswork, voor zelfsturend leren...

Het aandeel van frontaal, leerkrachtgestuurd onderwijs blijft groot. Leerlingen krijgen vrij weinig kansen tot actief en coöperatief leren.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Het schoolbeleid streeft ernaar om combinatiegroepen zo mogelijk te splitsen. Het is opvallend dat dat daarbij vooral voor spelling gekozen wordt. Het team benut weinig de mogelijkheden om in combinatiegroepen de verschillen positief aan te wenden voor differentiatie en remediëring. Teamleden krijgen daartoe ook weinig sturing en coaching.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De noodzakelijke leermiddelen zijn aanwezig. Behalve één groep, beschikken ze alle over een digitaal bord. De integratie van ICT is veeleer beperkt. De samenwerking met de openbare bibliotheek leidt tot een verrijkt en actueel boekenaanbod.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers evalueren op korte termijn vooral op basis van de toetsen van de onderwijsleerpakketten en eigen toetsen. Daarnaast zijn er genormeerde toetsen voor lezen en spelling en toetsen van de onderwijskoepel voor het zesde leerjaar.

De evaluatie van spreken en luisteren is een heikel punt. Voor spreken hanteren de onderwijzers observatiecriteria die vooral gericht zijn op het spreken voor een publiek. Dat is niet representatief voor het domein spreken. Verschillende evaluatiecriteria hebben bovendien weinig met spreekvaardigheid te maken. Voor luisteren zijn er luistertoetsen, meestal gelinkt aan het onderwijsleerpakket. Aan de evaluatie van spelling besteden de onderwijzers veel onderwijstijd. Nochtans zijn de feedback en de remediëring die er op volgen vaak niet gericht op het begrijpen of beheersen van een spellingregel.

Al te vaak moeten ook jonge leerlingen of leerlingen met een zwakke taalvaardigheid thuis toetsen of dictees voorbereiden.

In de derde graad wordt de leesvaardigheidsontwikkeling van zwak lezende leerlingen in de regel niet meer opgevolgd. Dit hypothekeert een gerichte aanpak.

De mondelinge feedback die leerlingen krijgen is vrijwel altijd bevestigend en aanmoedigend. De feedback op het schriftelijk werk daarentegen is meestal uiterst beperkt en weinig ontwikkelingsgericht.

De gegevens over de ontwikkeling van individuele leerlingen en de vorderingen van de klasgroep worden verzameld in het leerlingvolgsysteem. Dat is waardevol, maar nog te weinig performant om een helder beeld te krijgen van het traject dat een leerling met extra noden aflegt, of om een hulptraject uit te zetten.

Er is een grote discrepantie tussen de resultaten van eigen en methodetoetsen, toetsen van het leerlingvolgsysteem en eindtoetsen van de koepel. Dit was nog geen voorwerp van onderzoek of reflectie.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
*Interne en externe
communicatie*
Evenwichtig en volledig

De rapporteringspraktijk weerspiegelt de onevenwichten in het aanbod en in het belang dat het schoolteam hecht aan de verschillende domeinen en vaardigheden.

De vestigingsplaats Voormezele organiseert in de regel geen dubbele oudercontacten voor gescheiden ouders. De motivering van deze afspraak beoogt het welbevinden van de betreffende kinderen. Dat is positief, maar de school dient erover te waken dat ze de betrokkenheid van beide ouders bevordert en/of behoudt en kwetsbare leerlingen beschermt. Daarom moet de mogelijkheid bestaan hiervan af te wijken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Een doelgerichte differentiatie als preventie is nog niet sterk ingeburgerd. Vooral voor technisch lezen hanteren onderwijzers enkele differentiërende werkvormen, maar omdat de vooropgestelde effecten vaag zijn, is het succes ervan vooralsnog onduidelijk. Onderwijzers geven wel spontaan extra instructie en begeleiding bij de inoefening. Ze beogen vooral interventies op korte termijn. Voor extra hulp kunnen ze een beroep doen op de zorgleerkracht. Ook deze interventies zijn veeleer gericht op effecten op korte termijn. Een planning van doelgerichte hulpverlening op langere termijn op basis van observaties en/of toetsresultaten is nog geen verworvenheid. Vaak overweegt een extra aanbod van gelijkaardige oefeningen in plaats van het gericht werken aan oorzaken van leermoeilijkheden. Al te vaak krijgen leerlingen remediëringsactiviteiten als huistaak of wordt verwacht dat externe hulpverleners dit opnemen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Het team mist nog een zekere expertise in het ontwikkelen en voeren van een taalbeleid en in onderwijs van Nederlands aan anderstaligen. De vestigingsplaats Voormezele voelt de noodzaak tot een taalbeleid niet aan omdat zij geen anderstalige instroom heeft, zo verklaart zij. In de vestigingsplaats Hollebeke zijn er verschillende waardevolle initiatieven en acties gepland, maar ze zijn weinig coherent waardoor ze fragmentair en minder effectief kunnen zijn. Bovendien blijkt het team weinig voeling te hebben met het geplande taalbeleid.

3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen mens en maatschappij in voldoende mate. Er zijn afspraken voor volledigheid, samenhang en gradatie in het aanbod. De integratie van de plaatselijke omgeving, leeruitstappen en een meerdaagse extra-murosactiviteit verlevendigen het onderwijs.

3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen wetenschap en techniek in voldoende mate. Er zijn afspraken voor volledigheid, samenhang en gradatie in het aanbod. Er is in verschillende groepen toenemende aandacht voor het onderzoekend en experimenterend leren van leerlingen.

3.1.1.8 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Curriculum	Onderwijsleerpakketten zijn de belangrijkste referentiekaders voor het plannen van het aanbod. Zo streven de onderwijzers een volledig, gegradieerd en samenhangend aanbod na. De meeste onderwijzers vullen een aantal thema's of lessen aan met een aanbod dat in relatie staat met omgevingsfactoren of een actueel gebeuren. Ook leeruitstappen en een meerdaagse extra-murosactiviteit in de derde graad verlevendigen het onderwijs.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Beide vestigingen kozen recent voor een ander en verschillend onderwijsleerpakket. Het is een gemiste kans om de (doelgerichte) keuze voor en de kwaliteitsvolle implementatie van een nieuw pakket niet gezamenlijk aan te pakken.

Het leerplan is een bijkomend referentiekader dat onderwijzers sporadisch raadplegen of waar ze in hun planningsdocumenten naar verwijzen. De uitgangspunten van het leerplan worden niet consequent gerespecteerd. Zo is er soms geen sprake van multiperspectiviteit of krijgen de tijd- en ruimtekaders geen geleidelijke invulling doorheen het schooljaar.

Voor de verkeerseducatie vullen de onderwijzers het aanbod van het onderwijsleerpakket aan met plaatselijke verkeerssituaties. Daardoor is de verkeerseducatie meer functioneel. Bovendien maken de leerlingen uit de bovenbouw de meeste verplaatsingen per fiets. Ook daardoor kunnen zij hun kennis toepassen en verruimen.

Er is aandacht voor actualiteit dichtbij en veraf. Toontafels of –wanden versterken in verschillende groepen de thematische aanpak.

De mate waarin leerlingen de kans krijgen om actief te leren, vertoont grote verschillen. Een leerkrachtgestuurde aanpak met gesloten opdrachten en vragen remt geregeld de explorerende, experimenterende en onderzoekende houding van de leerlingen. Het streven om alle tekst- en invulbladen te verwerken verhindert wel eens een werkelijkheidsgerichte insteek met meer aandacht voor vaardigheden dan voor kennis en weetjes. Toch zijn er voorbeelden van lessen waarbij leerlingen de kans krijgen om onderzoekend en experimenterend te leren.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Klasmanagement</i> <i>Onderwijstijd</i>	De voorziene en/of reële onderwijstijd voor wereldoriëntatie is vooral in de vestigingsplaats Hollebeke minimaal tot onvoldoende om de doelen met alle leerlingen te bereiken. De onderwijzers programmeren een aanbod dat ze over twee jaar spreiden, zodat de beide leerjaren van de graadklas samen dezelfde lessen kunnen volgen. Sommige onderwijzers geven te kennen dat ze het moeilijk te vinden om cursorische delen daarin te integreren. Ondanks de combinatiegroepen slagen sommige onderwijzers er toch in om gevarieerde werk- en groepeeringsvormen aan te wenden. Bij anderen blijft het grotendeels bij doceren of een onderwijsleergesprek, gevolgd door het individueel invullen van werkboekjes of –blaadjes.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	De lagere afdeling beschikt over voldoende leermiddelen. De digitale borden halen de werkelijkheid in zekere mate in de klas. Bij enkele digitale borden is de zichtbaarheid niet optimaal. De onderwijzers wenden geregeld CD's en DVD's aan. Het gebruik van ICT door de leerlingen heeft nog groeikansen. De geafficheerde tijd- en ruimtekaders vertonen gradatie.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers evalueren hun leerlingen met schriftelijke toetsen uit de onderwijsleerpakketten, vaak met eigen aanpassingen. Zeer uitzonderlijk krijgen observaties, doe-opdrachten en procesevaluatie een plaats in de evaluatie. Het schoolteam stelde zich nog niet de vraag of en in welke mate de evaluatie van wereldoriëntatie doelgericht, breed en representatief is. De onderwijzers verwachten dat de leerlingen, ook de jongsten, stevast de toetsen thuis voorbereiden. Dat de schriftelijke toetsen een hinderpaal kunnen zijn voor anderstalige en taalzwakkere leerlingen, was nog geen onderwerp van reflectie voor het team. In het leerlingvolgsysteem zijn geen aspecten van wereldoriëntatie opgenomen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Zorg</i>	De onderwijzers ondersteunen hun leerlingen vooral door begeleiding bij het verwerven van vaardigheden en bij opdrachten. De onderwijsleerpakketten geven ondersteuning bij het leren studeren door studeerwijzers, vragen, opdrachten en doelen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Alhoewel de meeste scholen van de scholengemeenschap een eigen schoolbestuur hebben, krijgt de organisatie en de opvolging van het beleid 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' een zekere centrale sturing. Een overkoepelend comité (CAS: comité afgevaardigde schoolbestuur) met bestuurlijke afvaardiging uit elke school, behartigt deze materie op niveau van de scholengemeenschap. In het Overlegcomité van de Scholengemeenschap (COSG) zetelen personeelsleden vanuit de vakorganisatie die een mandaat hebben om andere personeelsleden te vertegenwoordigen. Samen met een centrale preventieadviseur ondersteunt één directeur de goede (lokale) werking. Het accent ligt hierbij op het ondersteunen van de lokale werking, gegevensverzameling en waar mogelijk de gelijke aanpak te bevorderen. De lokale directeur is verantwoordelijk voor de doorstroming van gegevens naar het personeel en voor het beheer van de eigen infrastructuur.

Het beleid neemt initiatieven om tekorten op te sporen, te kennen en te beheersen. De teamleden krijgen voldoende informatie over het welzijnsbeleid op school.

De gebouwen en (les)lokalen voldoen aan de woonbaarheids-, veiligheids- en hygiëne-eisen. Op de vestiging Hollebeke vragen de containerklassen extra aandacht en vooral met name de trappen.

Ondanks de verdienstelijke inspanningen van het beleid om te voorzien in nette sanitaire blokken voldoen deze niet aan de wettelijke hygiëne-eisen. Dit is het geval op beide afdelingen van de school. De toiletten voor jongens en meisjes en voor kleuters en andere leerlingen zijn niet gescheiden. Er zijn onvoldoende toiletten voor personeelsleden/bezoekers die aan de wettelijke voorwaarden voldoen. De school beschikt niet over een aangepast toegankelijk toilet voor mannen/jongens en vrouwen/meisjes of één uniseks toilet. Het verzorgingslokaal is niet ingericht na advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en het comité en voorziet niet in de minimum noodzakelijke uitrusting.

De onderwijsinspectie houdt in haar oordeel rekening met de specifieke schoolsituatie. Het beleid doet inspanningen om de organisatie van het welzijnsbeleid ter harte te nemen, de tekorten op te sporen en te beheersen. De onderwijsinspectie maakt het beleid attent op een aantal tekortkomingen ten aanzien van de woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne. De onderwijsinspectie gaat ervan uit dat het beleidsvoerend vermogen van deze school in deze voldoende daadkrachtig is. Daarom besluit de onderwijsinspectie dit onderzoek met een gunstig advies. De onderwijsinspectie rekent erop dat het bestuur en het beleid de nodige inspanningen leveren om de bemerkingen onverwijld op te volgen en weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja

• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Door de kleinschaligheid van de vestigingsplaatsen kennen de kinderen zowat alle teamleden en vice versa. Dat bevordert de geborgenheid van de kinderen en hun welbevinden. De teamleden streven dit ook bewust na.

Het schoolteam maakte kennis met het theoretisch kader van het zorgcontinuüm. Dat is de basis van de (beginnende) visie op leerbegeleiding. Voor de meeste teamleden is duidelijk wat de fase van uitbreiding van zorg kan betekenen. Wanneer het over basiszorg of verhoogde zorg gaat is dat veel minder het geval. Dit wordt nog onvoldoende gekoppeld aan duidelijke, haalbare doelen, stappenplannen, strategieën en concrete acties om deze te realiseren. Zo zijn er weinig sporen van een doelgerichte differentiatie en remediëring op basis van observaties en leerlingenresultaten.

Ondersteuning De onderwijzers maken weinig gebruik van de differentiatie- en remediërmogelijkheden die de onderwijsleerpakketten hen bieden. Het leerlingenwerk van zwakke en sterkere leerlingen is vrijwel identiek. Het onderscheid tussen basisleerstof en uitbreiding of verdieping blijkt niet uit de voorgelegde documenten. De meeste onderwijzers ondersteunen de zwakkere leerlingen wel met extra instructie, maar een systematische toepassing van het BHV-model (basis, herhaling, verdieping) of soortgelijke differentiatie modellen is er niet. De kansen die de combinatiegroepen hierbij bieden, worden weinig benut. In het algemeen is er een zorgverschuivende reflex waarbij leerkrachten de zorg voor het leerbedreigde kind doorschuiven naar de zorgleerkracht of naar externen. Ook in de kleuterafdeling is dit niet ongebruikelijk. In de zorgwerking en –omkadering ontbreken doelen of acties op leerkrachtniveau, waarbij leerkrachten ondersteuning kunnen krijgen van de zorgleerkracht. Hij kan, op basis van de hulpvraag en vanuit zijn expertise, plannen, materialen en activiteiten aanreiken aan de groepsleerkrachten. Voor leerlingen met leerstoornissen voorziet de school in REDICODIS-maatregelen. De verschillende toetsresultaten (eigen toetsen, toetsen van de onderwijsleerpakketten, genormeerde toetsen, toetsen van de onderwijskoepel) leiden nog maar beperkt tot een aangepaste aanpak op klasniveau. Foutenanalyses of –inventarissen om gericht te remediëren zijn niet gebruikelijk.

De teamleden waarderen de bereikbaarheid en de bereidheid tot overleg van de zorgcoördinator sterk. Toch leiden het pre-MDO en het MDO onvoldoende tot een doelgerichte, planmatige en overlegde hulpverlening op korte en middellange termijn, met (tussentijdse) evaluaties voor (groepjes) leerlingen. De hulpverlening is bijna uitsluitend gericht op een symptomatische aanpak op korte termijn. Een hulptraject waarbij onderliggende hiaten in de vaardigheden of kennis van de leerlingen aangepakt worden is veeleer uitzonderlijk. Daardoor kunnen tekorten toenemen en heeft de hulpverlening weinig effect op langere termijn.

Dat leerlingen met ernstige leesproblemen in de bovenbouw nog nauwelijks gerichte instructie en training krijgen is onaanvaardbaar. Momenteel wordt hun eventuele voortgang in de derde graad zelfs niet meer onderzocht.

De school beschikt over een digitaal volgsysteem. Het geeft de evoluties van de leerlingen weer op basis van observaties, (methodegebonden) toetsen en genormeerde tests. De school slaagt er nog niet in om deze informatie te koppelen aan een doelgerichte zorgwerking op maat van het kind. Een handelingsgerichte aanpak kenmerkt de leerbegeleiding (nog) niet. Inventariseren, vaststellen en doorverwijzen zijn de belangrijkste acties op basis van het leerlingvolgsysteem.

De overgangsgesprekken leiden maar in beperkte mate tot een zorgwerking die doorloopt over de schooljaren heen.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam heeft nog niet de reflex om de doeltreffendheid van zijn acties in het kader van leerbegeleiding te onderzoeken of te evalueren. Het gebrek aan functionele, doelgerichte acties en handelingsplanning op basis van afgesproken strategieën bemoeilijkt dit sterk. Het schoolteam stelt zich weinig vragen over de effectiviteit van zijn brede basiszorg.
- Ontwikkeling** De ontwikkeling van de zorgwerking lijkt, ondanks de invoering van een digitaal volgsysteem, gestagneerd te zijn. Bij de vorige schooldoorlichting stelde de onderwijsinspectie vast dat de visie over hoe de binnenklasdifferentiatie kan waargemaakt worden, beperkt was. Vandaag is dat nog steeds het geval, vooral in de lagere afdeling. De zorgwerking met het oog op remediëring leunt nog dicht aan bij de vroegere taakklas. Omdat deze werking weinig effectief bleek, deden onderwijsorganisaties er afstand van en gaf de overheid impulsen om dit anders aan te pakken.

4.2 Onderwijsorganisatie

- Doelgerichtheid** De school bestaat uit twee vestigingsplaatsen. Door de kleinschaligheid ervan is het onmogelijk om jaarklassen te organiseren, maar het beleid streeft toch in zekere mate naar aparte leerjaren. Prioritair kiest de school voor de splitsing van de eerste graad en van Frans in de derde graad. Ook de groepsgrootte speelt in enige mate een rol bij de splitsing van groepen. Ook voor andere domeinen in andere en kleinere groepen splitst de school de groepen op in leerjaren. De motieven voor deze ontubbeling zijn niet altijd duidelijk. In de vestiging Voormezele ziet het beleid zich genooddaakt om tijdens bepaalde namiddagen twee in plaats van drie combinatiegroepen te organiseren.

In de feiten nemen de directeur en de adjunct-directeur elk de verantwoordelijkheid voor de onderwijsorganisatie op een vestigingsplaats. Principieel is er geen tot een zeer beperkte overdracht van lestijden tussen de beide vestigingsplaatsen. Het schoolbeleid kiest vooral voor pragmatische oplossingen op korte termijn, eerder dan op basis van een visie zijn onderwijs te organiseren.

Ondersteuning Vooral het streven naar de splitsing van graadklassen leidt tot een veeleer ondoorzichtige organisatie waarbij onderwijzers heel uiteenlopende opdrachten hebben en leerlingen verschillende leerkrachten. Of de gekozen opties de leerlingen en leerkrachten optimaal ondersteunen is onzeker. Over de organisatie van het onderwijs binnen de groepen is er weinig overleg, visieontwikkeling of professionalisering. Dat de aanwending van functionele werk- en groeperingsvormen soms betere resultaten kan opleveren dan de splitsing van groepen, is daardoor geen algemene overtuiging. In de vestigingsplaats Hollebeke wordt het principe van de splitsing van de eerste graad doorkruist door de opdracht beleidsondersteuning die aan een leerkracht toegewezen is. Een leermeester lichamelijke opvoeding bedient tot zeven vestigingsplaatsen (van de scholengemeenschap). In de meeste leerjaren deelt hij zijn opdracht met een andere leerkracht. In de meeste groepen heerst een rustig klasklimaat en een goede werksfeer. Afspraken ondersteunen een veilig leer- en leefklimaat. In sommige groepen remt het streven naar rust en discipline het dynamisch samenwerken en onderling overleg van leerlingen. De kleuterafdeling in vestigingsplaats Voormezele bestaat uit twee combinatiegroepen; in Hollebeke zijn de peuters en de driejarigen samen gegroepeerd. De vier- en vijfjarigen vormen aparte groepen, behalve wanneer een van de kleuteronderwijzers bewegingsopvoeding geeft aan de andere groepen. De vierjarigen spelen en leren dan binnen een thema dat kan verschillen van hun klasthema.

Doeltreffendheid Het beleid onderzocht nog niet of de splitsing van leerlingengroepen de gewenste effecten heeft. Naast de echte of vermeende effecten van de splitsing voor de leerlingen, spelen de visie van de ouders en in zekere mate ook het comfort van de leerkrachten een rol bij de gemaakte keuzes inzake organisatie. In beide vestigingsplaatsen is er een ICT-lokaal en zijn er in de klassen ook enkele computers. Er is een aanzet van een visie over de wijze waarop ICT in het onderwijsproces best geïntegreerd wordt en de meeste effecten genereert. De uitvoering en de effecten zijn twijfelachtig en/of niet onderzocht.

Ontwikkeling Hoewel het beleid zich jaarlijks geconfronteerd ziet met problemen inzake de onderwijsorganisatie, neemt het weinig initiatieven om zich hierin te professionaliseren of om te onderzoeken wat de effecten van bepaalde keuzes zijn op de leerprestaties van de leerlingen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het leiderschap van de school wordt waargenomen door de directeur en de adjunct-directeur. In de feiten hebben zij elk de leiding over een vestigingsplaats, zowel organisatorisch als onderwijskundig. De hoopvolle verwachtingen bij de vorige doorlichting inzake de groei naar pedagogisch-didactische eenheid, wederzijdse inspiratie en gezamenlijke doelgerichtheid na de fusie, blijken niet ingelost te zijn. Recente keuzes van verschillende onderwijsleerpakketten en prioritaire werkpunten wijzen zelfs op het tegendeel. Beide vestigingsplaatsen varen elk een eigen koers. De schoolleiders hebben weinig oog voor de kansen op kwaliteitsvoller, ontwikkelend onderwijs door de krachten te bundelen. Bovendien bereiden zij de school niet voor op de toekomst waarbij één directeur aan het hoofd zal staan van beide vestigingen.
- De zorgcoördinator maakt deel uit van het beleidsteam. Bij het onderling overleg focust dit beleidsteam vooral op afspraken en maatregelen op korte termijn. Voor de andere teamleden is het onduidelijk wat het doel en het voorwerp van dit overleg is.
- De kleuterafdelingen zijn in de feiten zelfsturend. Nog minder dan in de lagere afdelingen stuurt het directieteam de kleuteronderwijzers aan of coacht hen en volgt hen op.
- Visieontwikkeling** De visieontwikkeling op team- en subteamniveau is beperkt. Het team vertoont weinig gezamenlijke doelgerichtheid op basis van actuele onderwijsinzichten of vastgestelde noden. In sommige gevallen kiest het team voor een pragmatische aanpak, waardoor het de fase van visieontwikkeling niet of te snel doorloopt. De visieontwikkeling inzake leerbegeleiding is fragmentair. Na een kennismaking met het zorgcontinuüm is de verdere invulling van een zorgvisie op schoolniveau geen continu proces.
- Besluitvorming** Over de besluitvorming verschillen de meningen van de teamleden. In de vestiging Voormezele verklaren meer teamleden zich betrokken te voelen bij de plaatselijke besluiten dan in de vestiging Hollebeke. Daar is het draagvlak voor verschillende besluiten minder groot.
- Kwaliteitszorg** De overwegend positieve outcomes stelt het beleid gerust. De reflex om de verschillende outputdata aan te wenden om de onderwijskwaliteit te onderzoeken en te verbeteren staat nog in zijn kinderschoenen. Het schoolteam is er zich nog weinig van bewust dat een systematische en dus cyclische kwaliteitszorg ondertussen een decretale opdracht van elke school is (Kwaliteitsdecreet, 2009). Toch heeft een teamlid de opdracht om aspecten van de output te onderzoeken. De school investeert hierin lestijden beleidsondersteuning. De motivatie van het directieteam om dit niet zelf op te nemen is onduidelijk, evenals de resultaten van dit onderzoek en acties naar aanleiding ervan.

- Talenbeleid** Het schoolteam detecteert in zekere mate de talige noden van de leerlingen. Leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden niet systematisch werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden weinig rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen. Daardoor zijn vele toetsen in zekere zin taaltesten waarvoor de taalzakkere leerlingen lager scoren. Het schoolteam neemt in enige mate initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare manier te communiceren.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het schoolteam heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen. De school werkt geen acties uit op leerling-, leerkracht- en schoolniveau. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van een beperkt aantal teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers streven naar een volledig en evenwichtig aanbod.
- De kleuteronderwijzers hebben specifieke aandacht voor de taalontwikkeling van de kleuters.
- De onderwijzers hebben aandacht voor de leesmotivatie van de leerlingen. Zij enthousiasmeren hen en bieden voldoende kwaliteitsvolle boeken aan.
- De teamleden streven naar werkelijkheidsgericht onderwijs met leeruitstappen, aandacht voor actualiteit, toontafels of -wanden, de integratie van de plaatselijke omgeving en digitale media.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De kleinschaligheid van de vestigingsplaatsen bevordert het welbevinden en de geborgenheid van de kinderen.
- De teamleden waarderen de bereikbaarheid en de bereidheid tot overleg van de zorgcoördinator/SES- en zorgleerkracht.
- In de meeste groepen heerst een rustig klasklimaat en een goede werksfeer. Afspraken ondersteunen een veilig leer- en leefklimaat.

Wat betreft het algemeen beleid

- De verzamelde gegevens inzake outcomes bevestigen het beleid inzake de oriëntatie van de leerlingen naar het secundair onderwijs.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling kan het woordenschatbeleid effectiever zijn door bindende afspraken over het aanbod en de inoefening en de evaluatie ervan.
- In de lagere afdeling kan het evenwicht tussen de verschillende domeinen van Nederlands beter bewaakt worden.
- De onderwijzers kunnen de communicatieve aspecten van Nederlands meer aan bod laten komen in plaats van de technisch-cognitieve, zoals spelling.
- De onderwijstijd voor 'mens en maatschappij' en 'wetenschap en techniek' in de lagere afdeling van de vestiging Hollebeke kan uitgebreid worden zodat ze meer toereikend is om alle eindtermen te bereiken met de leerlingen.
- De onderwijzers kunnen zwakke lezers ook in de midden- en bovenbouw instructie geven, ondersteunen door training en remediëring en hun leesontwikkeling opvolgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De teamleden kunnen de basiszorg en de verhoogde zorg doelgerichter aanpakken en invullen. Ze kunnen doelgerichter differentiëren en remediëren op basis van observaties en leerlingenresultaten.
- Het team kan de hulpverlening meer trajectmatig uitbouwen op middellange termijn, met concrete, planmatige doelen en acties die het geregeld evalueert en zo nodig bijstuurt.
- Het schoolteam kan een visie ontwikkelen als basis om zijn school- en onderwijsorganisatie vorm te geven met het oog op een optimale ondersteuning van leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleid kan initiatieven nemen opdat de vestigingsplaatsen gelijkgerichte visies ontwikkelen en meer gezamenlijk doelgericht functioneren. Zo kunnen zij de krachten bundelen voor de verdere ontwikkeling van kwaliteitsvol onderwijs.
- Het schoolteam kan een systematische, cyclische kwaliteitszorg ontwikkelen op basis van outputdata en actuele onderwijsinzichten zodat het continu werkt aan de kwaliteit van zijn onderwijs.
- Het beleid kan het team en de subteams beter aansturen en coachen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ann BRYs de inspecteur-verslaggever	Reginald VANDEVIVERE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	